

KONINKRIJK BELGIE.ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 26e maart 1984 door de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Exe-cutieve "betreffende de inrichting van een leergang voor danspedagogiek te Antwerpen", heeft de 25e april 1985 het volgend advies gegeven :

1. Het ontwerp van besluit strekt ertoe een experimenteel bestaande en, naar aan de Raad van State is meegedeeld, als rijksonderwijs behandelde leergang voor danspedagogiek, definitief in te richten, in het onderwijs voor sociale promotie, als een leergang van pedagogisch hoger onderwijs leidend tot een getuigschrift van bekwaamheid tot het geven van onderwijs in dans en ballet. Daartoe bepaalt het de organisatie van de leergang, de toelatingsvoorwaarden, de inrichting van de toelatings-, overgangs- en eindexamens, de samenstelling van de examencommissies, de vaststelling van het leerprogramma, de vrijstellingen van examens en de af te leveren bekwaamheidsbewijzen.

2. Al uit artikel 1 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs mag blijken dat het onderwijs voor sociale promotie - of onderwijs met beperkt leerplan - een onderwijs is als bedoeld in artikel 59bis, § 2, eerste lid, 2°, van de Grondwet.

3. De herverdeling van bevoegdheid welke ter zake van onderwijs met artikel 59bis van de Grondwet tussen de Staat en de Gemeenschappen is doorgevoerd en volle uitwerking heeft verworven sinds de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de Gemeenschappen van een eigen Executieve en van eigen diensten heeft voorzien, houdt in dat, waar er overdracht

.../...

van bevoegdheid is, de Gemeenschappen in de plaats van de Staat zijn getreden en gerechtigd zijn de bevoegdheid uit te oefenen welke voordien die van de Staat was, op het vlak zowel van de regelgeving als van het beleid en de beslissing.

4. Men kan niet zeggen dat de verdeling van de onderwijs-bevoegdheid tussen de Staat en de Gemeenschappen een voorbeeld van duidelijkheid is. In ieder geval moet worden aangenomen dat in de uitleg van de desbetreffende teksten, de Gemeenschappen op een voet van gelijkheid staan met de Staat, in voorkomend geval onder de controle van het Arbitragehof, en dat de regels omtrent de aan de Staat voorbehouden aangelegenheden, als uitzonderingen van restrictieve interpretatie zijn.

5. Overeenkomstig artikel 59bis, § 2, eerste lid, 2°, van de Grondwet is van de onderwijsbevoegdheid van de Gemeenschappen uitgesloten, wat betrekking heeft op de schoolvrede, de leerplicht, de onderwijsstructuren, de diploma's, de toelagen, de wedden en de schoolbevolkingsnormen.

Waar leerplicht, onderwijsstructuren, diploma's, toelagen, wedden en schoolbevolkingsnormen met enige marge een omlijnbare inhoud hebben, is dat in duidelijk mindere mate het geval met het begrip schoolvrede. De vraag die met dit ontwerp rijst, is of de bevoegdheid welke de Staat met betrekking tot de schoolvrede behouden heeft, van die omvang is dat zij aan de Gemeenschappen elke mogelijkheid ontnemt om, in de plaats van de Staat, als onderwijsinrichtende macht op te treden.

6. Schoolvrede en schoolpact moeten niet noodzakelijk dezelfde betekenis hebben. Men mag aannemen, aan de ene kant, dat het grondwetsbegrip schoolvrede zijn oorsprong ontleent aan het politiek akkoord van

20 november 1958 en dat schoolvrede steeds in een politiek-ideologische context moet worden geplaatst, aan de andere kant, dat de in artikel 59bis, § 2, eerste lid, 2°, van de Grondwet vermelde en aan de Staat voorbehouden aangelegenheden refereren naar voorzieningen die, precies ter vrijwaring van de schoolvrede, opgenomen werden in het schoolpact en in de erop gevolgde wetgeving en betrekking hebben onder meer op de onderwijsstructuren, diploma's, toelagen, wedden en schoolbevolkingsnormen.

Uit de uitdrukkelijke vermelding van laatstgenoemde schoolpactmateries in artikel 59bis, § 2, eerste lid, 2°, van de Grondwet, moet redelijkerwijs volgen, dat aan de in diezelfde grondwetsbepaling voorkomende term "schoolvrede", in het raam van de verdeling van de bevoegdheid tussen de Staat en de Gemeenschappen, een eigen inhoud moet worden gegeven die hem onderscheidt van die van de andere, samen met de schoolvrede vermelde aangelegenheden. Gelet op de bestaansreden van de schoolvrede, dient die inhoud essentieel betrekking te hebben op het evenwicht tussen de verschillende onderwijsnetten en de vrije keuze van onderwijs.

7. Bepalingen van de Grondwet of van een wet waarbij bevoegdheden worden verleend of, zoals in dit geval, herverdeeld, horen uiteraard derwijze gelezen te worden dat zij een voorwerp hebben. In het andere geval zou er immers geen toebedeling van bevoegdheid zijn. Wanneer men die stelregel toepast ter zake van onderwijs, moet de bevoegdheidsregel voor de Gemeenschappen de principiële mogelijkheid inhouden om minstens te delen in het recht om over de inrichting van onderwijs te beslissen, tenzij aangetoond of

aantoonbaar is dat er voor hen geen ruimte voor een beslissing is omdat die onafwendbaar samenhangt met de vrije schoolkeuze of het evenwicht tussen de diverse onderwijsnetten.

8. Er kunnen omstandigheden zijn waarbij de beslissing tot inrichting van een onderwijs, om redenen eigen aan het geval, de vrijheid van schoolkeuze onverminderd laat bestaan en niet raakt aan het evenwicht tussen de diverse onderwijsnetten. Wanneer evenwel de uitoefening van de inrichtende macht, zoals in dit geval, noodzakelijkerwijs vergezeld moet gaan van een regelgeving omtrent aangelegenheden die, zoals hierna wordt aangetoond, duidelijk tot de uitsluitende bevoegdheid van de Staat behoren, is het recht van de Gemeenschappen om onderwijs in te richten, niet werkdadig.

Er moet in het voorliggende geval inderdaad worden voorzien in het inrichten van een nieuw diploma, in het opstellen van een leerprogramma, in het bepalen van toelatingsvoorwaarden tot de school en in het organiseren van examenjurys. Een deel van die bepalingen zijn uit zichzelf een diploma-aangelegenheid, het andere deel moet daarmee worden gelijkgesteld omdat die bepalingen onmiddellijk verband houden met de gelijkwaardigheidsidee die aan het voorbehouden van de diploma-aangelegenheid aan de Staat, ten grondslag ligt.

Overeenkomstig artikel 59bis, § 2, eerste lid, 2°, van de Grondwet kunnen die bepalingen niet dan door de nationale overheid worden vastgesteld. Pas dan zal er ruimte zijn voor enig optreden van de Vlaamse Gemeenschap.

Ten overvloede mag nog gewezen worden op de rembepalingen vervat in artikel 24, § 2, van de wet van 11 juli 1973. Mocht, met betrekking tot de in het ontwerp bedoelde leergang, nog geen rationalisatie- en programmatieplan voor het onderwijs voor sociale promotie zijn opgesteld, zou dat een bijkomende reden zijn om het alsnog onwerkdadig karakter van het betrokken beslissingsrecht van de Gemeenschaps-executieve te bevestigen.

Ten slotte, omdat, zoals aan de Raad van State is meegedeeld, de betrokken leergang, zij het experimenteel, als rijksonderwijs bestaat, zal vooraf toepassing moeten worden gemaakt van het bepaalde in artikel 12 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voor het overdragen aan de Vlaamse Gemeenschap, van de onroerende en roerende goederen welke onmisbaar zijn voor de uitoefening van haar bevoegdheid met betrekking tot de in het ontwerp bedoelde onderwijsinrichting.

De kamer was samengesteld uit

de Heer : H. COREMANS,

kamervoorzitter,

de Heer : J. VERMEIRE,

staatsraden,

Mevrouw : S. VANDERHAEGEN,

de Heren: S. FREDERICQ,

assessoren van de

G. SCHRANS,

afdeling wetgeving,

Mevrouw : M. BENARD,

griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. VERHULST,
auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. BENARD.

H. COREMANS.